

Maciej Borsia: tezy programowe katowickiego oddziału TUP

Podstawy: „*Towarzystwo Urbanistów Polskich jest rzecznikiem interesu społecznego w zagospodarowaniu i użytkowaniu przestrzeni. Łączy ludzi różnych zawodów i specjalności w imię wspólnych działań, mających czynić nasze miasta i wsie środowiskiem dobrze służącym potrzebom człowieka, chroniącym dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe, współtworzącym piękno krajobrazu.*

Jest organizacją społeczną, pracującą dla społeczeństwa i w imię jego dobra. Jest organizacją obywatelską, otwartą dla wszystkich, którzy przez swą działalność i dzięki posiadanym umiejętnościom, podnoszą jakość przestrzeni i chcą, by była ona coraz bardziej atrakcyjna.

W wyniku przemian politycznych i powstaniu innych organizacji zawodowych Towarzystwo stopniowo przekształca się w stowarzyszenie o charakterze społeczno - naukowym, gromadzące pasjonatów wszystkich tematów¹, jakie mogą kojarzyć się z pojęciem urbanistyki.”

Model działania: Przewodnią wytyczną, modelem działania jest włączenie wszystkich członków oddziału w działania Towarzystwa. Jest to generalna idea, która powinna przyświecać każdemu działaniu, a zwłaszcza pracom zarządu oddziału. Dlatego przyjmujemy, że w tym programie realizowany będzie **model włączający**.

W naszym Towarzystwie dominują najczęściej inne modele działania. Można by nazwać je ogólnie – modelami efektywnościowymi. Z pozoru są one bardzo atrakcyjne. Zakładają skupienie działań w rękach ograniczonej liczby osób lub czasem nawet jednej tylko osoby – prezesa oddziału. Taki model można jednak uznać za czysto instrumentalny, przeczący samej idei Towarzystwa, jako współdziałającej grupy pasjonatów pewnej idei. Po to zapisują się oni do organizacji, aby **wspólnie działać w kierunku realizacji określonych celów**.

Wykluczający, czysto efektywnościowy i instrumentalny model działania jest więc niewłaściwy, mimo że może podtrzymywać skutecznie Towarzystwo przy życiu, a nawet może prowadzić do okazjonalnych spektakularnych sukcesów. W naszym włączającym modelu musimy dbać przede wszystkim o to, by każdy członek TUP miał możliwość czynnego włączenia się w działania Towarzystwa. **Wiele małych działań może zaowocować dużymi efektami.**

Włączający model może funkcjonować jedynie przy sprawnej **koordynacji prac zarządu** oraz pomysłowości i aktywności członków zarządu. Dlatego proponujemy zarząd zdecentralizowany, aby łatwiej mógł docierać do członków w terenie, organizować działania znaczące dla celów Towarzystwa w **lokalnych środowiskach**, być tam widocznym i skutecznym.

¹) tu występuje zasadnicza różnica w porównaniu z innymi organizacjami, np. Izba Urbanistów: TUP jest organizacją społeczną („pasjonaci”) a nie korporacyjną („zawodowcy”) – ma to wpływ na profil działania i związane z tym możliwości społecznego oddziaływania (większe niż ograniczona interesami swych członków Izba).

Przedstawione poniżej cele programowe oddziału realizują taki zdecentralizowany model, włączający do wspólnych działań wszystkich (największą możliwą część) członków Towarzystwa. Ogólny sens tych propozycji jest jasny – **zróbmy coś razem!**

Cele programowe: Realizacja włączającego, zdecentralizowanego modelu działania wymaga szczególnej selekcji celów. Cztery główne priorytety powinny stanowić **wytyczną działań oddziału**:

- **integracja**
 - obszarowa
 - profesjonalna
 - pokoleniowa
 - środowiskowa
- **tożsamość**
 - jasne cele
 - bliski kontakt
 - partycypacja
 - wspólnota idei
- **doskonalenie**
 - merytoryczne
 - organizacyjne
- **promocja**
 - widoczni
 - wpływowi

Oto działania realizujące tak zdefiniowane cele:

INTEGRACJA:

Obszarowa: Działanie na obszarze całego województwa, z aktywnymi, inicjującymi i wspierającymi członkami zarządu oddziału w terenie, posiadającymi **dużą samodzielność** działania, docierającymi do wszystkich członków oddziału, podejmującymi tematy i działania istotne dla **środowisk lokalnych**.

Profesjonalna: Włączenie **wszystkich grup zawodowych** związanych z urbanistyką, o różnym profilu wykształcenia (uczelnia), zainteresowaniach i formie działalności zawodowej w zakresie kształtowania rozwoju przestrzennego, bez dominacji którejkolwiek grupy zawodowej. Poszukiwanie **nowych formuł członkostwa i współpracy z Towarzystwem**.²

Pokoleniowa: Współpraca **międzypokoleniowa** dla podtrzymania tradycji i wykorzystania jej dorobku dla współczesnych potrzeb i wzmocnienia społecznego **uznania i szacunku** dla problemów urbanistyki i **pozycji społecznej urbanistów**.³

Środowiskowa: Współpraca z innymi pokrewnymi **organizacjami** oraz zbliżonymi w swych zainteresowaniach NGO przy poszanowaniu specyfiki i odrębności - **wspólny, wyważony głos środowiska** w ważnych społecznie problemach przestrzeni.

²) np. „Koło Młodych“, „Klub Miłośników Urbanistyki“, „Kocham miasto”.

³) Przejęcie trudu prac organizacyjnych przez młode pokolenie urbanistów, dla zachowania ciągłości i dla podtrzymania najlepszych tradycji Towarzystwa. Stałe, bieżące, częściowo zinstytucjonalizowane wsparcie ze strony średniego pokolenia (Komisja Rewizyjna, delegaci na Zjazd / Kongres). Stała współpraca, dokumentacja dorobku i zapewnienie satysfakcji z przekazywania doświadczeń przez grupę Seniorów.

TOŻSAMOŚĆ:

Jasne cele: Dopracowanie specyfiki i profilu Towarzystwa. Kontynuacja, szacunek i koleżeństwo jako zasada. Przeciwdziałanie partycyparyzmom i prywatności. Przekonywanie, że urbanistyka jest ważna, posiada istotny dorobek, tradycje, i że są ludzie poświęcający jej życie.

Odtworzenie i udokumentowanie dorobku minionych i odchodzących pokoleń urbanistów, **przekazanie doświadczeń i idei. Pozytywne podejście do przeszłości, teraźniejszości i przyszłości.** Docenienie roli władz lokalnych i inwestorów dla rozwoju miast. Zorganizowana, otwarta wymiana poglądów. Budowa konsensu środowiskowego począwszy od **celów ogólnych i dalekosiężnych** - podporządkowanie im spraw bieżących. **Budowanie poczucia dumy z członkostwa.**

Bliski kontakt: Stały **bezpośredni dostęp do członków zarządu w terenie.** Wysoka aktywność tych członków zarządu na rzecz aktywizacji swojego środowiska, dostrzeżenia istotnych lokalnych problemów i zaproponowanie odpowiednich wobec nich działań, które mogłyby jednoczyć środowisko. Dostęp do bieżących informacji za pomocą rozbudowanej i często aktualizowanej **strony internetowej.** Podniesienie rangi **siedziby Towarzystwa** poprzez atrakcyjność i przemyślany kalendarz imprez (spotkania, dyskusje i warsztaty z zaproszonymi gośćmi, wystawy).⁴

Partycypacja: Poszerzanie grupy członków aktywnie działających w Towarzystwie - Komisji Rewizyjnej, Klubie Seniora, rozbudowana współpraca w środowiskach lokalnych. Aktywizująca, wspierająca i inspirująca rola członków zarządu w terenie. Pełna **otwartość i przejrzystość** działania - komunikacja przez WWW z dostępem do strony wewnętrznej. Prezentacje znaczących projektów jako "najlepszych praktyk" urbanistycznych – inicjowanie dyskusji, wystaw i prezentacji, nie tylko dla środowiska urbanistów. Poszukiwanie, podejmowanie i **delegowanie** nowych pól aktywności do osób gotowych na współdziałanie.⁵

Wspólnota idei: Strona www, biuletyn informacyjny, czat, blogi (zachęcenie Seniorów do aktywności w tym zakresie), forum dyskusyjne, linki do ciekawych innych stron poświęconych urbanistyce i przestrzeni. **Zjednywanie** młodego pokolenia do aktywności na rzecz kształtowania przestrzeni i uczestnictwa w publicznych dyskusjach na ten temat. **Przygotowanie i zachęcanie** do udziału w dyskusjach nad planami zagospodarowania przestrzennego. **Udokumentowanie historii** oddziału katowickiego (zaczęte przez kol. Z. Piękoś) przy współpracy Klubu Seniora. Udokumentowanie historycznego **dorobku urbanistyki** w środowiskach lokalnych i w regionie, a także ważnych **postaci** związanych z rozwojem przestrzennym poszczególnych miejscowości i regionu.

⁴) Wspólne, co 2 miesiące, otwarte dla wszystkich członków zebrania zarządu oddziału i komisji rewizyjnej (wraz z Klubem Seniora) połączone z warsztatem lub dyskusją problemową. Zebrania telekonferencyjne zarządu co tydzień. Preferowane zebrania problemowe i tematyczne oraz wyjazdowe posiedzenia zarządu oddziału w "terenie", o formule zebrań ogólnych wszystkich członków (pikników urbanistycznych) – co pół roku (wiosna-jesień) – przy rozszerzonym, atrakcyjnym programie merytorycznym i społecznościowym.

⁵) "wycofanie" znanych "nazwisk" i funkcji na rzecz wzmocnienia i budowania autorytetu całego Towarzystwa.

DOSKONALENIE:

Merytoryczne: Tworzenie **wspólnoty poglądów** co do znaczenia i zasad promocji urbanistyki we współczesnym społeczeństwie. Nastawienie na jej **cele społeczne**, nie koniecznie tożsame z interesami korporacyjnymi. Dyskusja nad paradygmatem urbanistyki, jej głównymi problemami i modelami kształtowania przestrzeni we współczesnych warunkach - współpraca z uczelniami o różnych profilach, konferencje i warsztaty wewnątrzśrodowiskowe i interdyscyplinarne. Inicjowanie i wspieranie programów badawczych, w tym międzynarodowych, propagujących nowe metody działania na rzecz rozwoju przestrzeni. **Przygotowanie społeczeństwa** do konstruktywnej dyskusji publicznej nad zagadnieniami przestrzeni. Konstruowanie **programów oświatowych i edukacyjnych** do różnych odbiorców – sekwencja trzech etapów działań, adresowanych do różnych środowisk: 1- prasa lokalna, 2- szkoły, 3- decydenci. Każdy z etapów realizowany w kolejnym roku kadencji zarządu oddziału.

Organizacyjne: Włączający model funkcjonowania. Poprawa finansów, poprzez ofertę współpracy dla członków w ramach **projektów** realizowanych przez Oddział. Zaangażowanie w projekty skierowane i finansujące NGO, w tym współpracę międzynarodową. Oferta dla gmin – usługi ekspercko-konsultingowe rzeczoznawców oraz członków TUP ze środowisk naukowych, lub innych wskazanych ekspertów, przy dbałości o zapewnienie wysokiej jakości takich usług. **Inicjowanie powstawania i funkcjonowania kół lokalnych**, sekcji problemowych, klubów i grup zainteresowań, otwartych na osoby spoza TUP. Współpraca z ościennymi oddziałami TUP i "wciąganie" ich w "orbitę" Górnego Śląska i naszego oddziału.

PROMOCJA:

Widoczni: Popularyzacja celów TUP i zagadnień urbanistyki w mediach lokalnych i regionalnych. Wypracowanie **modelu, wytycznych i wzorców** tych kontaktów. **Skoordynowana akcja** pobudzenia zainteresowania przedstawicieli mediów i nawiązanie stałej, wielopoziomowej współpracy. Budowanie **społecznej wrażliwości** na kształt przestrzeni, **wiedzy** o dziejach, postaciach i problemach lokalnej urbanistyki. Dotarcie do młodzieży szkolnej i władz oświatowych - **uruchomienie potencjału seniorów.** Nowe podejście do kontaktów z lokalnymi władzami i aktywistami społecznymi (NGO). Podtrzymywanie niezależności, pro-społecznego profilu oraz opartego na nich autorytetu. **Upowszechnienie informacji o działaniach TUP** i wskazywanie możliwości kontaktu z przedstawicielami "terenowymi".

Wpływowi: Upowszechnienie, **wspieranie i współorganizacja konkursów, wzmocnienie instytucji dyskusji publicznych.** Przygotowanie ich moderatorów (warsztaty, szkolenia). Organizacja stałych wystaw w ośrodkach lokalnych, popularyzujących zagadnienia urbanistyczne. Włączenie w tworzenie **wizerunku miast i aglomeracji**, podkreślającego zagadnienia urbanistyki i **wkładu środowiska** zawodowego urbanistów. Rozszerzenie formuły konkursu prac dyplomowych na **nowe kierunki, uczelnie i wydziały.** Aktywne wsparcie dla konkursów na przestrzeń publiczną.